

SNEGLE I LIMFJORDEN

PHAV
LIMFJØRDEN

Vigtige begreber:

Raspetunge

En raspetunge er fyldt med små tænder.

Skallåg

En flad skive af skal, som en snegl kan bruge til at lukke åbningen med, når de trækker sig ind i huset. Skallåget giver ekstra beskyttelse mod både udtørring og rovdyr.

Copyright af billederne tilfalder Susanne Weitemeyer, DTU Aqua og Morsø Kommune.

Tekst skrevet af
Kathrine Habekost Hansen, DTU Aqua.

Noter:

LÆRING I FJORDKANTEN

Albueskæl

Dette er en snegleart kendt for sin hueformede skal, der er rund og går op i en spids uden snoninger. Hos nogle arter kan toppen have en let krumning. De mangler et skallåg, hvilket betyder, at man kan se den bløde snegl, når den løftes.

Den almindelige albueskæl er den største af de danske albueskæl. Den kan blive op til 5 cm. Man kan finde den ved lavvande, hvor den suger sig fast til sten og klipper ved hjælp af sin muskuløse fod. Hver snegl udvælger sig et fast sted, hvor dens skal tilpasser sig underlaget. På den måde lukker skallen helt tæt, og sneglen undgår udtørring. Den vender altid tilbage til denne plads.

Albueskælen lever af at fjerne alger fra overfladen af sten og klipper ved hjælp af sin raspetunge. Tænderne på albueskællens raspetunge er det stærkeste biologiske materiale, der er fundet og denne snegl kan spises.

LÆRING I FJORDKANTEN

Dværgkonk

Dværgkonken kan blive op til 3 cm og har et spiralformet, konkylie-lignende hus. Den bevæger sig let og hurtigt over sandbunden.

Dværgkonken er et aktivt rovdyr, der både jager andre dyr og æder ådsler. Ligesom andre konkylieslimskaller kan den angribe fisk, der er fanget i net. Når den ikke jager, graver den sig ned i sandet, så kun ånderøret stikker op.

Den kan flygte fra rovdyr som søstjerner ved at vride sin fod voldsomt, hvilket gør, at den kan lave store spring.

LÆRING I FJORDKANTEN

Konksnegl

Konksneglen er Danmarks næststørste snegl og kan blive op til 10 cm lang. Den er også kendt under navnet konkylie.

Konksneglen er en dygtig jæger. Den kan ligge nedgravet i sandet, kun med ånderøret stikkende op, hvorfra den kan opfange duften af byttedyr. Den kan udskille en nervegift, som kan lamme byttet. Derudover kan den forhindre en musling i at lukke sammen ved at klemme sit eget sneglehus ind mellem skallerne. På den måde kan den stikke sin snabel ind i muslingen og spise den.

På stranden finder man ofte gamle sneglehuse eller klumper af æg. Æggeklumperne består af en mængde små kapsler med æg. Der kan være over 1000 kapsler i en klump, og i hver kapsel kan der være op mod 1000 æg. Kun ca. 30 af disse æg udvikler sig til snegle, mens de resterende er "næringsæg," som de små snegle spiser, inden de forlader kapslen. De nye snegle kan også spise hinanden inde i kapslerne, så kun ca. 10 snegle klækker fra hver kapsel.

Kan spises.

LÆRING I FJORDKANTEN

Pelikanfodssnegl

Pelikanfodssneglen kan blive op til 5 cm lang og har en gullig hvid skal. Den har en stor “vinge” på den ene side af skallen, hvilket giver sneglen sit navn. Vingen bliver tykkere med alderen og kan være meget kraftig hos ældre individer.

Pelikanfodssneglen gemmer sig i huler eller i mudder, hvor den lever af kiselalger og dødt organisk materiale, som den finder direkte på havbunden eller i vandet lige over bunden.

Den lever på dybere vand, fra 10 til 100 meters dybde, så man finder kun dens skaller på stranden.

LÆRING I FJORDKANTEN

Stor strandsnegl (eller alm. strandsnegl)

Stor strandsnegl har været så udbredt i Østersøen, at området i tidsperioden 5000 – 2500 år f.Kr. er opkaldt efter dens latinske navn – Littorinahavet.

Den store strandsnegl kan blive op til 3,5 cm i højden. Den findes ofte over vandlinjen, hvor den sidder på sten, da den kan overleve mange dage uden vand. Dette skyldes, at den har et skallåg, som kan lukke åbningen til sneglehuset og holde vand inde. Strandneglen lever af alger, som den skraber af stenens overflade.

Hunnerne gyder, når der er fuldmåne, fordi vandstanden her er højest (på grund af månens tiltrækningskraft). Når vandet trækker sig tilbage, bliver æggene spredt over et større område.

Denne snegl kan spises.

LÆRING I FJORDKANTEN

Topsnegl

Topsneglen har en lav, tyk, kegleformet skal. Alle arter af topsnegle har et perlemorslag på indersiden af skallen, hvilket er unikt blandt danske sneglegrupper.

De danske arter af topsnegle er små. Almindelig topsnegl bliver typisk op til 1,5 cm høj. Nogle tropiske arter bliver dog så store, at deres skaller bruges til at lave perlemorsknapper.

Topsnailen lever af algevækst på overfladen af sten, skaller og tang.

LÆRING I FJORDKANTEN

Tøffelsnegl

Tøffelsneglen kan blive op til 5 cm lang og har en skal, der varierer fra hvid til lys rødbrun. Man finder ofte skallerne fra sneglen på stranden, selvom sneglen ikke selv lever ved kysten.

Nogle mener, at sneglehuset fra tøffelsneglen minder om en barnevogn eller vugge, da den aflange skal har en stor åbning med en hvid plade, der dækker omkring halvdelen af åbningen.

Tøffelsneglen kan skifte køn efter behov. Ofte sidder flere snegle oven på hinanden. I en stak af tøffelsnegle vil de nederste og største individer som regel være hunner, mens de øverste og mindste individer er hanner.

Tøffelsneglen lever af at filtrere vandet for mikroalger. Det er en ikke-hjemmehørende art, der kom til Danmark i 1930'erne fra den nordamerikanske østkyst.

LÆRING I FJORDKANTEN

Østersboresnegl

Dette er en invasiv snegl fra Japan. Den kan blive op til 5,3 cm, og dens skal er spiralsnoet med kraftige ribber.

Østersboresneglen er en rovsnegl, der er specialiseret i at spise stillehavsøsters. I Danmark lever den også af bl.a. blåmuslinger, hjertemuslinger og europæisk østers.

Den borer huller i skallen ved hjælp af sin raspetunge. Under boringen udskiller den også en syre, der nedbryder skallen. Når den har lavet et hul ind til sit bytte, udskiller den enzymer, som nedbryder og fordøjer byttet, der derefter suges op af sneglen.

Østersboresneglen har ikke et frit svømmende larvestadie, som man ser hos andre snegle, men udklækker i stedet miniudgaver af den voksne snegl. Man kan se ægkapslerne sidde på sten og østers-skaller.

Finder man en østersboresnegl eller dens æg, bør man aflive den.

LÆRING I FJORDKANTEN

LIMEJURDEN PHAV

novo nordisk
foundation

VILLUM FONDEN